

žaloby toho obsahu, že žalovaný nejednal ve výkonu své služby — jest vesměs v nepravu, neboť nepřipustnosti pořadu práva jest dbáti z úřadu i ve vyšších stolicích, kam věc přípustným opravným prostředkem došla (§ 42 j. n., § 240 třetí odstavec a § 477 první odstavec a čís. 6 c. ř. s.), na uznání druhé strany vůbec nezáleží a otázka, zda šlo o »úřední výkon« není otázkou skutkovou, kterou by bylo pokládati podle § 396 c. ř. s. za pravdivou, nýbrž otázkou právní.

Čís. 7389.

I v řízení ve věcech nepatrných lze podati mezitimní určovací návrh podle §§ 236 a 259 c. ř.s. s oceněním zájmu nad 300 Kč. V takovém případě určuje se příslušnost, řízení a přípustnost opravných prostředků odděleně pro mezitimní návrh podle výše jeho ocenění.

Mezitimní určovací návrh jest nepřipustným, týká-li se otázky, pro niž není přípustným pořad práva.

Před řádnými soudy nelze řešiti otázku, zda nájemce, příslušník československé církve, jest povinen platiti kostelní příspěvky pro katolickou církev k rukám pronajímatele. Otázka tato není předurčující povahy pro spor o placení zvýšeného nájemného, odůvodněného § 12 (2) čís. 1 zákona na ochranu nájemců ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., ježto prý vzrostly výlohy pronajímatele placením (zvýšením) kostelních příspěvků.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R II 319/27.)

Ve sporu majitelky domu proti nájemníku o zaplacení kostelního příspěvku pro katolickou církev vznesl žalovaný mezitimní návrh určovací, že jako příslušník církve československé není povinen platiti kostelní příspěvek pro katolickou církev k rukám žalobkyně. **Procesní soud první stolice** vyhověl mezitimnímu určovacímu návrhu. **Odvolací soud** zrušil mezitimní rozsudek pro zmatečnost a vrátil věc okresnímu soudu, by, vyčkaje pravoplatnosti, vydal o žalobě konečný rozsudek. **Důvody:** Rozsudek napadá odvolatelka z důvodu zmatečnosti podle § 477 čís. 6 c. ř. s., tvrdíc, že procesní soud rozhodl o věci nenáležející na pořad práva, poněvadž o sporné otázce jako otázce veřejnoprávní přísluší rozhodnutí pouze správním úřadům. Názor tento není sice správným, neboť jedná se o zjištění soukromoprávního závazku, zda žalovaný je povinen platiti zvýšené nájemné, nicméně je však rozsudek zmatečný, protože o mezitimním návrhu nelze rozhodovati cestou spornou, nýbrž cestou nespornou podle § 25 zák. na ochr. náj. Žalobkyně domáhá se v žalobě výroku, že žalovaný je povinen hraditi žalobkyni kostelní přirážky k činžovní dani jí předepsané, a opírá žalobní nárok o § 12 zák. o ochr. náj. Výše ujednané činže je podle § 1090 obč. zák. podstatnou částí smlouvy nájemní, nemůže býti nájemné zvýšeno jednostranně se strany majitele domu, pak-li si pronajímatel právo na zvýšení nevyhradil, ovšem měl možnost nájemníku dáti výpověď,

pak-li tento nechtěl přistoupiti na zvýšení. Zákonem na ochranu nájemníků bylo právo výpovědní zásadně vyloučeno a bylo pronajímateli za to přiznáno zákonem právo zvýšiti činži z důvodů zákonem připuštěných, kromě jiných také z důvodu § 12 čis. 1 zák. na ochr. náj., pak-li veřejné dávky z domů byly zvýšeny. Nedojde-li k dohodě, jako v tomto případě, rozhoduje o přípustnosti zvýšení činže okresní soud v cestě nesporné (§ 23 cit. zák.) a jest stanoveno v § 25, že, závisí-li rozhodnutí sporu o zaplacení nájemného na přípustnosti zvýšení ve smyslu § 12, soud přeruší řízení a vyžádá si rozhodnutí o zvýšení podle § 23. Z toho plyne, že mezitímní návrh toho znění, jak jej činí žalovaný, nenáleží na pořad práva sporného a že k jeho rozhodnutí je příslušný pouze soud v nesporných věcech, pročez bylo odvolání vyhověno. Jest proto přisvědčiti názoru odvolatelky, že měl procesní soud postupovati podle § 25 cit. zák. a podle výsledku nesporného řízení se žalobou naložiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu a potvrdil napadené usnesení s dodatkem, že se mezitímní určovací návrh žalovaného odmítá.

D ů v o d y:

Rekurs není odůvodněn. Žalobkyně domáhá se na svém nájemníkovi doplatku činže 16 Kč 89 h, uvádějíc, že jí jako vlastníci domu byla předsána kostelní přírážka, již rozdělila na nájemníky a z níž připadá na žalovaného ona částka a že tuto částku jest žalovaný povinen platiti podle § 12 (2) čis. 1 zák. o ochr. náj. Žalovaný učinil při ústním jednání mezitímní určovací návrh podle § 259 c. ř. s. toho obsahu, by bylo určeno, »že jako příslušník církve československé není povinen platiti kostelní příspěvky pro církev katolickou k rukám žalobkyně« a ocenil svůj zájem na určení na 350 Kč. První soud vyhověl mezitímním rozsudkem tomuto návrhu, druhý soud zrušil rozsudek z důvodu, že o mezitímním návrhu — který prý sice na pořad práva náleží, protože jde o zjištění soukromoprávního nároku, zda jest žalovaný povinen platiti zvýšené nájemné — jest rozhodnouti v řízení mimosporném podle § 25 zák. o ochr. náj. Ačkoli nelze souhlasiti s důvody napadeného usnesení, jest přece ve věci správné. Předaslati dlužno, že podle stálé judikatury nejvyššího soudu lze i v řízení bagatelním podati mezitímní návrh určovací podle §§ 236 a 259 c. ř. s. s oceněním zájmu nad 300 Kč a že v takovém případě určuje se příslušnost i řízení i přípustnost opravných prostředků odděleně pro mezitímní návrh podle výše jeho ocenění. Ačkoli by tedy pro bagatelní žalobní nárok nebylo přípustno podati do rozhodnutí soudu druhé stolice opravný prostředek (§§ 502, odst. 2 a 517 odstavec poslední c. ř. s.), je rekurs do zrušovacího usnesení odvolacího soudu ve příčině mezitímního určovacího návrhu při výhradě pravomoci podle § 519 čis. 1 c. ř. s. dovolen. Návrh jest však podle § 259 druhý odstavec a § 236 druhý odstavec c. ř. s. nepřípustný, protože o něm soudy rozhodovati nesmějí. Je-li podle § 236 druhý odstavec c. ř. s. takový návrh nepřípustný již pro věcnou nepřislušnost dovolaného soudu, tím spíše

to platí pro nepřípustnost pořadu práva. Žalovaný domáhá se určení, že jako příslušník československé církve není povinen platiti kostelní příspěvky pro katolickou církev k rukám žalobkyně. Rozsudek o takovém návrhu — kdyby byl přípustný — byl by pravomoci schopen (§§ 393 odst. 2 a 411 c. ř. s.), ale přípustným není. Podstata návrhu záleží v určení, zda je žalovaný povinen platiti kostelní příspěvky, a nezáleží na tom, k rukám koho je má platiti. Tato otázka nenáleží na pořad práva. Církev katolická jest veřejnoprávní korporací a jsou její poměry ovládnuty právem veřejným. Z toho plyne, že i případná povinnost jednotlivce přispívati k nákladům náboženského kultu, je-li vyvozována jen z příslušnosti k dotyčné církvi, zakládá se rovněž v právu veřejném a že spory o takové příspěvky nenáleží před soudy, nýbrž před úřady správní. Pokud se týče katolické církve, jest pro tento případ příslušnost úřadů správních výslovně uznána v § 55 zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., na němž nic nebylo změněno zákonem ze dne 23. dubna 1925, čís. 96 sb. z. a n. Nelze tudíž již z tohoto důvodu u soudu rozhodovati o mezitímním návrhu určovacím a to ani v řízení sporném, ani v řízení mimosporném. Ale je tu ještě druhý důvod pro nepřípustnost mezitímního návrhu, totiž nedostatek předurčující povahy návrhu pro rozhodnutí hlavního sporu. Žalobkyně domáhá se placení zvýšeného nájemného, které pokládá za odůvodněné § 12 (2) čís. 1 zák. o ochr. náj., protože vzrostly její výlohy zvýšením veřejných dávek zapravovaných z domu nebo z nájemného, nebo zavedením nových veřejných dávek. Jest tedy lhotejnost, zda by žalovaný byl povinen kostelní příspěvky platiti. Jemu předepsány nebyly, nýbrž pronajímatelce. Jenom u pronajímatelky by šlo o otázku, zda jest k příspěvkům povinna, u žalovaného jde jen o to, zda jest povinen platiti zvýšené nájemné podle § 12 (2) čís. 1 zák. o ochr. náj. z důvodu, že pronajímatelce vzrostly výlohy zvýšením veřejných dávek, zapravovaných z domu nebo z nájemného, nebo zavedením nových veřejných dávek. Jen tyto předpoklady jsou pro rozhodnutí hlavního sporu podstatny, ale právě tyto předpoklady může řešiti jen soudce mimosporný podle § 25 zák. o ochr. náj. Bydlí-li nájemník u pronajímatele, u kterého nastanou předpoklady pro zvýšení nájemného podle § 12 zák. o ochr. náj., nemůže odpírati placení zvýšené číňze z důvodu, že by u jiného pronajímatele takové zvýšení nenastalo a že by tedy on takového zvýšení platiti nemusil, nýbrž může nejvýše jen najíti si takového jiného pronajímatele.

Čís. 7390.

Byl-li nabízen důkaz obchodními knihami, jež soud prvé stolice (obchodní soud) připustil za příbrání znalce a uložil navrhopateli, by pod následky § 279 c. ř. s. složil zálohu na znalečné, když pak navrhopatel v určené době příkazu tomuto nevyhověl, vydal usnesení, že důkaz obchodními knihami nebude proveden, nelze usnesení, jímž bylo navrhopateli uloženo složití zálohu, ani usnesení, jímž bylo upuštěno od přípu-